

Rozkład materiału wraz z odniesieniami do podstawy programowej

Europa i świat

Temat lekcji	Treści	Oczekiwane osiągnięcia Uczeń:	Liczba godzin	Odniesienia do podstawy programowej Uczeń:
Rozdział I: Świat śródziemnomorski				
1. Początki świata greckiego	1. Skąd się wzięła nazwa „Europa”? 2. Początki cywilizacji greckiej 3. Morze w świecie greckim 4. Kolonizacja grecka 5. Grecy i barbarzyńcy	<ul style="list-style-type: none"> – omawia okoliczności ukształtowania się Europy jako kręgu cywilizacyjnego – prezentuje znaczenie Morza Śródziemnego jako łącznika pomiędzy cywilizacjami – przedstawia etapy kształtowania się cywilizacji śródziemnomorskich – opisuje tworzenie się cywilizacji greckiej i jej cechy charakterystyczne – tłumaczy znaczenie wielkiej kolonizacji greckiej w procesie przenikania się kultur śródziemnomorskich – wyjaśnia wpływ wojen perskich na postrzeganie ludów Wschodu 	1	A.1.2 <i>charakteryzuje basen Morza Śródziemnego jako obszar intensywnego przenikania się kultur w starożytności.</i>
2. Kultura grecka i jej dziedzictwo	1. Złoty wiek Aten 2. Greckie korzenie nauki 3. Architektura i sztuka 4. Kultura hellenistyczna 5. Synkretyzm religijny	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze osiągnięcia kulturowe Aten w V w. p.n.e. – wyjaśnia wpływ uczonych i filozofów greckich na rozwój nauki w późniejszych epokach – omawia grecki kanon piękna i jego wpływ na sztukę europejską – przedstawia elementy stylu klasycznego w architekturze – opisuje wkład greckiego systemu nauczania w 	1	A.1.2 <i>charakteryzuje basen Morza Śródziemnego jako obszar intensywnego przenikania się kultur w starożytności.</i>

	6. Aleksandria – stolica nauki greckiej w Egipcie	<p>rozwój demokracji</p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentuje cele polityki Aleksandra Macedońskiego i władców hellenistycznych w zakresie kultury – przedstawia cechy religii greckiej i kultury hellenistycznej – ocenia wpływ osiągnięć starożytnych Greków na ukształtowanie się i rozwój europejskiej tożsamości kulturowej 		
3. Podboje rzymskie	<p>1. Wpływy etruskie</p> <p>2. Rzym – główna potęga Italii</p> <p>3. Powstanie Imperium Rzymskiego</p> <p>4. Rzymianie w Grecji – zdobywcy i uczniowie</p> <p>5. Podziały świata rzymskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia początki cywilizacji rzymskiej – wyjaśnia wpływ kultury etruskiej na cywilizację rzymską – prezentuje sposób organizacji armii rzymskiej – opisuje politykę Rzymu wobec podbitych ludów – przedstawia organizację Imperium Rzymskiego – wyjaśnia znaczenie wpływów greckich dla rozwoju kultury rzymskiej – wymienia strefy podziału kulturowego i gospodarczego w państwie rzymskim 	1	A.1.1 <i>opisuje zasięg i konsekwencje ekspansji rzymskiej; wyjaśnia pojęcie romanizacji, odwołując się do wybranych przykładów.</i>
4. Europa staje się rzymska	<p>1. <i>Pax Romana</i></p> <p>2. Rzymscy budowniczowie Europy</p> <p>3. Romanizacja</p> <p>4. Prawo rzymskie</p> <p>5. Początki chrześcijaństwa</p> <p>6. Chrześcijaństwo</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje proces romanizacji i wskazuje jego przykłady – wyjaśnia, na czym polegał <i>pax Romana</i> i co było jego podstawą – wymienia osiągnięcia techniczne cywilizacji rzymskiej – omawia cechy rzymskiego prawodawstwa – przedstawia etapy rozwoju chrześcijaństwa na drodze do ustanowienia go rzymską religią 	1	A.1.1 <i>opisuje zasięg i konsekwencje ekspansji rzymskiej; wyjaśnia pojęcie romanizacji, odwołując się do wybranych przykładów.</i>

	religią imperium	państwową – ocenia wkład cywilizacji rzymskiej w kulturowe dziedzictwo Europy		
Rozdział II: Kształtowanie się Europy				
1. Na gruzach Imperium Rzymskiego	1. Podział Imperium Rzymskiego 2. Wędrowki ludów 3. Bizancjum 4. Początki państw germańskich i słowiańskich 5. Kościół we wczesnym średniowieczu 6. Frankowie następcami Rzymian 7. Niestojna Europa	– wymienia przyczyny i skutki upadku cesarstwa zachodniorzymskiego oraz wędrowki ludów – omawia związki cesarstwa bizantyjskiego z tradycją Rzymu – omawia organizację cesarstwa bizantyjskiego – prezentuje zasięg wpływów politycznych i religijnych Bizancjum – przedstawia proces kształtowania się nowych państw w Europie – ocenia wpływ Kościoła na sytuację wewnętrzną w państwach germańskich i słowiańskich – omawia znaczenie państwa Franków w procesie odrodzenia się cesarstwa na Zachodzie – opisuje najazdy Hunów, Bułgarów, Awarów, Węgrów, Normanów i Mongołów	1	Zagadnienia wykraczające poza podstawę programową
2. W kręgu islamu	1. Początki islamu 2. Podział świata muzułmańskiego 3. Podboje arabskie 4. Handel i rzemiosło arabskie 5. Architektura i sztuka islamu 6. Wpływ kultury	– charakteryzuje działalność Mahometa i okoliczności powstania islamu – przedstawia cechy charakterystyczne islamu – omawia zasięg podbojów arabskich – wyjaśnia przyczyny sukcesów ekspansji arabskiej w Europie – określa wpływ islamu na organizację państwa i społeczeństwa – opisuje osiągnięcia cywilizacji islamskiej	1	B.1.1 <i>charakteryzuje wpływ cywilizacyjnego kręgu islamskiego na Europę w średniowieczu, w dziedzinie polityki, sztuki, filozofii.</i>

	muzułmańskiej na cywilizację europejską	– ocenia znaczenie kultury muzułmańskiej dla rozwoju cywilizacji europejskiej		
3. Wyprawy krzyżowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekspansja Turków seldżuckich 2. Początki ruchu krucjatowego w Europie Zachodniej 3. Pierwsze krucjaty 4. Państwa łacińskie na Bliskim Wschodzie 5. Kontrofensywa muzułmanów 6. Cesarstwo łacińskie i zmierzch idei krucjat 7. Skutki krucjat 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia polityczne, ekonomiczne i społeczne przyczyny wypraw krzyżowych na Bliski Wschód – przedstawia stosunek Turków seldżuckich do ludności podbitych terytoriów – ocenia wpływ idei krucjat na mentalność średniowiecznych chrześcijan – omawia sukcesy i porażki państw łacińskich na Bliskim Wschodzie – opisuje relacje między krzyżowcami i cesarstwem bizantyjskim w okresie krucjat – prezentuje negatywne i pozytywne skutki ruchu krucjatowego 	1	B.1.1 <i>charakteryzuje wpływ cywilizacyjnego kręgu islamskiego na Europę w średniowieczu, w dziedzinie polityki, sztuki, filozofii.</i>
4. Średniowieczna Hiszpania na styku trzech kultur	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rekonkwista 2. Chrześcijanie i muzułmanie 3. Żydzi sefardyjscy 4. Współistnienie wielu kultur 5. Kres tolerancji na Półwyspie Iberyjskim 6. Hiszpania po rekonkwicie 7. Prześladowania Żydów w średniowiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia okoliczności powstania kalifatu Kordoby – opisuje przyczyny, przebieg i skutki rekonkwisty – wymienia przykłady zgodnego i wrogiego współżycia chrześcijan, muzułmanów i żydów na Półwyspie Iberyjskim – przedstawia i ocenia stosunek chrześcijan do muzułmanów i żydów w czasie rekonkwisty – omawia i ocenia działalność inkwizycji na Półwyspie Iberyjskim – opisuje sytuację diaspory żydowskiej w średniowiecznej Europie – ocenia sposoby oskarżania i prześladowania 	1	B.1.2 <i>charakteryzuje przykłady zgodnego i wrogiego współżycia chrześcijan, Żydów i muzułmanów w wybranym regionie średniowiecznej Europy.</i>

	Europie	ludności żydowskiej w średniowiecznej Europie		
Rozdział III: Europa odkrywa świat				
1. Krok poza Europę	<p>1. Przednowożytne wyobrażenia o świecie</p> <p>2. Średniowieczni odkrywcy</p> <p>3. Podłoże ekonomiczne wypraw odkrywczych</p> <p>4. Rozwój nauki i techniki</p> <p>5. Uwarunkowania społeczne wypraw odkrywczych</p> <p>6. Ekspansja portugalska</p>	<p>– opisuje średniowieczne wyobrażenia o świecie</p> <p>– określa stopień znajomości lądów i mórz pozaeuropejskich wśród Europejczyków do początku XV w.</p> <p>– porównuje zasięg eksploracji różnych części świata w średniowieczu przez Europejczyków, Arabów i Chińczyków</p> <p>– przedstawia szlaki podróży średniowiecznych odkrywców z Europy</p> <p>– omawia techniczne rozwiązania, które umożliwiły Europejczykom wyprawy dalekomorskie</p> <p>– wymienia ekonomiczne i społeczne przyczyny zainteresowania wyprawami odkrywczymi wśród szlachty iberyjskiej</p> <p>– ocenia znaczenie wypraw portugalskich żeglarzy w XV w. dla rozwoju geografii</p>	1	<p>C.1.1 <i>wyjaśnia przyczyny, które spowodowały i umożliwiły ekspansję zamorską Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej;</i></p> <p>C.1.2 <i>charakteryzuje postaci wybranych wielkich podróżników późnego średniowiecza i nowożytności.</i></p>
2. Wielkie odkrycia geograficzne	<p>1. Wyprawy Krzysztofa Kolumba</p> <p>2. Pierwsze kontakty Europejczyków z Indianami</p> <p>3. Droga morska do Indii</p> <p>4. Poznawanie Nowego Świata</p>	<p>– opisuje przebieg wypraw odkrywczych Krzysztofa Kolumba</p> <p>– ocenia stosunek Europejczyków do ludności indiańskiej na Wyspach Karaibskich i kontynentach amerykańskich</p> <p>– wymienia skutki poszukiwania drogi morskiej do Indii przez Portugalczyków i Hiszpanów</p> <p>– przedstawia przyczyny zainteresowania państw europejskich ekspansją zamorską</p>	1	<p>C.1.1 <i>wyjaśnia przyczyny, które spowodowały i umożliwiły ekspansję zamorską Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej;</i></p> <p>C.1.2 <i>charakteryzuje postaci wybranych</i></p>

	<p>5. Wyprawa dookoła świata</p> <p>6. Odkrycia Jamesa Cooka</p>	<p>– prezentuje wielkie odkrycia geograficzne z XVI w. dokonane przez żeglarzy portugalskich, hiszpańskich, francuskich i angielskich</p> <p>– wyjaśnia wpływ wyprawy Ferdynanda Magellana i Juana Elcaño na rozwój wiedzy geograficznej</p> <p>– omawia osiągnięcia Jamesa Cooka i ich znaczenie w procesie umacniania pozycji międzynarodowej Wielkiej Brytanii</p>		<p><i>wielkich podróżników późnego średniowiecza i nowożytności.</i></p>
<p>3. Europejczycy w Nowym Świecie</p>	<p>1. Konkwistadorzy w Ameryce Środkowej</p> <p>2. Podbój imperium Inków</p> <p>3. Początki rywalizacji o kolonie w XVI wieku</p>	<p>– omawia i ocenia działalność konkwistadorów hiszpańskich w Ameryce</p> <p>– porównuje sytuację Azteków, Majów i Inków przed przybyciem Europejczyków do Ameryki i po nim</p> <p>– opisuje okoliczności upadku cywilizacji prekolumbijskich</p> <p>– przedstawia i porównuje organizację portugalskiego i hiszpańskiego imperium kolonialnego</p> <p>– wyjaśnia gospodarcze i polityczne przyczyny podjęcia rywalizacji o kolonie przez państwa europejskie</p>	<p>1</p>	<p>C.1.1 <i>wyjaśnia przyczyny, które spowodowały i umożliwiły ekspansję zamorską Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej.</i></p>
<p>4. Początki gospodarki światowej</p>	<p>1. Skutki ekologiczne i kulturowe wielkich odkryć</p> <p>2. Handel kolonialny</p> <p>3. Rywalizacja o wpływy gospodarcze</p> <p>4. Początki</p>	<p>– wymienia ekologiczne, kulturowe oraz gospodarcze skutki wielkich odkryć geograficznych i ekspansji kolonialnej</p> <p>– opisuje działalność misjonarzy chrześcijańskich w Nowym Świecie</p> <p>– wyjaśnia proces przemian relacji handlowych i powstawania rynku światowego wywołany przez</p>	<p>1</p>	<p>C.1.1 <i>wyjaśnia przyczyny, które spowodowały i umożliwiły ekspansję zamorską Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej.</i></p>

	kapitalizmu	<p>obróć towarami kolonialnymi</p> <ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy mechanizm wymiany handlowej w ramach tzw. złotego trójkąta – omawia i ocenia zjawisko nowożytnego niewolnictwa i handlu niewolnikami – przedstawia wpływ zmian w zakresie popytu i podaży w nowożytnej Europie na wyodrębnienie się w niej dwóch stref gospodarczych – opisuje początki kształtowania się systemu kapitalistycznego 		
Rozdział IV: Wiek XIX				
1. Niepodległe państwa w Nowym Świecie	<p>1. Kolonie północnoamerykańskie w XVIII wieku</p> <p>2. Początek walk o niepodległość</p> <p>3. Międzynarodowe skutki rewolucji amerykańskiej</p> <p>4. Kolonie hiszpańskie w Ameryce na początku XIX wieku</p> <p>5. Zerwanie związków z Hiszpanią</p> <p>6. Ameryka dla Amerykanów</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia polityczne i gospodarcze przyczyny odłączenia się kolonii amerykańskich od Wielkiej Brytanii oraz Hiszpanii – przedstawia wpływ wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych na sytuację polityczną w Europie – omawia idee oświeceniowe, które stanowiły podstawę ideologii ruchów niepodległościowych na półkuli zachodniej – przedstawia proces uzyskiwania niepodległości przez państwa Ameryki Łacińskiej – porównuje ustroje polityczne i sytuację społeczną niepodległych państw amerykańskich w XIX w. – opisuje politykę Stanów Zjednoczonych wobec Europy i Ameryki Łacińskiej w XIX w. – wyjaśnia, na czym polegał amerykański izolacjonizm 	1	<i>D.1.2 przedstawia spory o ocenę roli kolonializmu europejskiego dla Europy i terytoriów kolonizowanych.</i>
2. Nowy	1. Walka z handlem	– omawia proces znoszenia niewolnictwa w XIX w.	1	<i>D.1.1 opisuje politykę</i>

kolonializm	<p>niewolnikami</p> <p>2. Imperium królowej Wiktorii</p> <p>3. Indie – „perła w Koronie brytyjskiej”</p> <p>4. Państwo Środka i „wiek upokorzeń”</p> <p>5. Wyścig kolonialny w Afryce</p>	<p>– przedstawia mocne i słabe strony imperium brytyjskiego w XIX w.</p> <p>– porównuje cele polityki brytyjskiej w Kanadzie, Australii, Indiach i Chinach</p> <p>– wyjaśnia związek między tzw. Wielkim Buntem i Wielkim Głodem w Indiach w XIX w. a sposobem zarządzania tym krajem przez administrację brytyjską</p> <p>– prezentuje na mapie XIX-wiecznej Afryki strefy panowania Brytyjczyków, Francuzów, Niemców, Włochów i Belgów</p> <p>– tłumaczy, na czym polegał „wiek upokorzeń” Chin</p> <p>– wymienia skutki rywalizacji kolonialnej w XIX w. dla mieszkańców kolonii</p>		<p><i>Europy wobec Chin, Indii i Japonii w XIX w.; ocenia znaczenie odkrycia kultur Chin, Indii i Japonii dla cywilizacji europejskiej;</i></p> <p>D.1.2 przedstawia spory o ocenę roli kolonializmu europejskiego dla Europy i terytoriów kolonizowanych.</p>
3. Konflikty kolonialne	<p>1. Przeciw kolonizatorom</p> <p>2. Bunt sipajów</p> <p>3. Powstania w Chinach</p> <p>4. Powstanie Mahdiego</p> <p>5. Konflikty w południowej Afryce</p>	<p>– przedstawia stosunek Chińczyków i zwolenników Mahdiego do cywilizacji europejskiej w XIX w.</p> <p>– wymienia przejawy sprzeciwu ludności kolonii wobec dominacji Europejczyków w XIX w.</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała przewaga kolonistów europejskich nad rdzennymi mieszkańcami Dalekiego Wschodu i Afryki</p> <p>– omawia okoliczności wybuchu i zakończenia powstań: sipajów, tajpingów, bokserów i mahdystów oraz wojen burskich</p> <p>– opisuje walki plemion afrykańskich i indiańskich z najeźdźcami z zachodniego kręgu kulturowego</p>	1	D.1.1 opisuje politykę Europy wobec Chin, Indii i Japonii w XIX w.; ocenia znaczenie odkrycia kultur Chin, Indii i Japonii dla cywilizacji europejskiej.
4. Gospodarka w okresie	1. Rola kolonii w epoce industrialnej	– prezentuje kierunki ekspansji gospodarczej mocarstw europejskich na rynku światowym w epoce	1	D.1.2 przedstawia spory o ocenę roli

imperializmu	<p>2. Szlaki oceaniczne</p> <p>3. Kolej a kolonizacja</p> <p>4. Administrowanie koloniami</p>	<p>industrialnej</p> <p>– omawia wpływ rozwoju przemysłu w XIX-wiecznej Europie na politykę kolonialną państw europejskich</p> <p>– przedstawia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla usprawnienia transportu i umocnienia pozycji politycznej mocarstw kolonialnych</p> <p>– wyjaśnia, w jakich celach władze mocarstw kolonialnych rozwijały sieć kolejową i telegraficzną na podporządkowanych sobie terenach</p> <p>– porównuje metody administrowania koloniami stosowane przez władze metropolitalne</p>		<p><i>kolonializmu europejskiego dla Europy i terytoriów kolonizowanych.</i></p>
5. Brzemie białego człowieka	<p>1. Stosunek Europejczyków do skolonizowanej ludności</p> <p>2. Ideologia imperialna</p> <p>3. Skutki kolonializmu dla ludności pozaeuropejskiej</p> <p>4. Krytyka kolonializmu</p> <p>5. Wpływ kolonializmu na kulturę europejską</p>	<p>– przedstawia i ocenia stosunek Europejczyków i Amerykanów do rdzennej ludności kolonizowanych terytoriów</p> <p>– ocenia ideologię i politykę imperialną mocarstw kolonialnych w XIX w.</p> <p>– wymienia polityczne, społeczne i gospodarcze skutki XIX-wiecznego kolonializmu</p> <p>– prezentuje działalność europejskich przeciwników polityki imperialnej i kolonializmu</p> <p>– wyjaśnia, które zdobycze cywilizacji europejskiej pozytywnie wpłynęły na sytuację rdzennych mieszkańców kolonii</p> <p>– opisuje cechy charakterystyczne orientalizmu w kulturze XIX-wiecznej Europy</p>	1	<p>D.1.2 <i>przedstawia spory o ocenę roli kolonializmu europejskiego dla Europy i terytoriów kolonizowanych.</i></p>

6. Świat wobec dominacji mocarstw kolonialnych	1. Japonia: od izolacji do otwarcia na świat 2. Reformy w Japonii 3. Podboje japońskie i wojna z Rosją 4. Niepowodzenie europejskich prób kolonizacji 5. Początki ruchów niepodległościowych w koloniach	– przedstawia okoliczności otwarcia Japonii na świat i obalenia systemu szogunatu w XIX w. – opisuje proces modernizacji Japonii w XIX w. i jego skutki – omawia cele strategiczne Rosji i Japonii podczas wojny w latach 1904–1905 – wymienia przyczyny utrzymania niepodległości w XIX w. przez Afganistan i Etiopię – wyjaśnia, dlaczego na przełomie XIX i XX w. wykształceni w Europie przedstawiciele inteligencji z krajów skolonizowanych zaczęli sprzeciwiać się polityce światowych mocarstw	1	D.1.1 <i>opisuje politykę Europy wobec Chin, Indii i Japonii w XIX w.; ocenia znaczenie odkrycia kultur Chin, Indii i Japonii dla cywilizacji europejskiej;</i> D.1.2 <i>przedstawia spory o ocenę roli kolonializmu europejskiego dla Europy i terytoriów kolonizowanych.</i>
Rozdział V: Na drodze do globalizacji				
1. Sojusznik zza Atlantyku	1. Stany Zjednoczone w XIX wieku 2. „Ziemia obiecana” 3. Polityka zagraniczna USA w drugiej połowie XIX wieku 4. I wojna światowa 5. Wspaniałe lata 20. 6. Wielki kryzys i <i>New Deal</i> 7. Od izolacjonizmu do zaangażowania	– omawia proces rozwoju terytorialnego i przebieg walki o jedność Stanów Zjednoczonych w XIX w. – porównuje warunki życia imigrantów z Europy w Ameryce i robotników w Europie – charakteryzuje przesłanki, które umożliwiły intensywny rozwój gospodarczy USA – wymienia przyczyny wybuchu I wojny światowej i przystąpienia do niej Stanów Zjednoczonych – wyjaśnia wpływ skutków I wojny światowej na okres prosperity USA w latach 20. XX w. – przedstawia sytuację społeczno-gospodarczą w USA przed wybuchem wielkiego kryzysu – wymienia przyczyny, przejawy i skutki wielkiego	1	E.1.1 <i>charakteryzuje kontakty i stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w XX w., z uwzględnieniem polityki, gospodarki i kultury.</i>

		<p>kryzysu gospodarczego w Stanach Zjednoczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje proces wychodzenia USA z kryzysu gospodarczego w okresie międzywojennym – prezentuje cele amerykańskiej polityki zagranicznej w okresie prezydentury Franklina Delano Roosevelta 		
<p>2. Stany Zjednoczone demokratycznym supermocarstwem</p>	<p>1. II wojna światowa 2. Plan Marshalla 3. Rywalizacja supermocarstw 4. Stany Zjednoczone wobec Ameryki Łacińskiej i Azji 5. Od odprężenia do „gwiazdnych wojen” 6. „Żandarm świata” 7. Wyzwania geopolityczne w XXI wieku</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie potencjału gospodarczego i technologicznego USA dla rozstrzygnięcia II wojny światowej – przedstawia i ocenia wpływ USA na odbudowę gospodarczą powojennej Europy – wyjaśnia, na czym polegała zimna wojna w stosunkach między Wschodem a Zachodem – wymienia okresy zwiększonego napięcia w stosunkach międzynarodowych w latach zimnej wojny – opisuje metody prowadzenia amerykańskiej polityki interwencji w Azji i Ameryce Łacińskiej w drugiej połowie XX w. – wyjaśnia założenia i zmiany strategii politycznej USA w latach 70. i 80. XX w. – ocenia pozycję polityczną i kulturową USA w układzie sił współczesnego świata – wymienia główne współczesne problemy geopolityczne 	1	<p>E.1.1 <i>charakteryzuje kontakty i stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w XX w., z uwzględnieniem polityki, gospodarki i kultury.</i></p>
<p>3. Kres imperiów kolonialnych</p>	<p>1. Osłabienie pozycji Europy 2. Indyjska droga do niepodległości</p>	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje i ocenia miejsce Europy na współczesnej scenie politycznej i gospodarczej świata – przedstawia wpływ wydarzeń z okresu II wojny 	1	<p>D.1.1 [...] <i>ocenia znaczenie odkrycia kultur Chin, Indii i Japonii dla</i></p>

	<p>3. Dekolonizacja Indochin</p> <p>4. Niepodległość Afryki</p> <p>5. Dziedzictwo kolonizacji europejskiej</p>	<p>światowej na umocnienie się ruchów niepodległościowych w koloniach państw europejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia przebieg dekolonizacji w Azji i Afryce po zakończeniu II wojny światowej – wyjaśnia główne problemy polityczne, społeczne i gospodarcze państw azjatyckich i afrykańskich po uzyskaniu przez nie niepodległości – wymienia przyczyny powstania ruchu państw niezaangażowanych – prezentuje przykłady zjawiska neokolonializmu i jego skutki dla byłych krajów kolonialnych i ich metropolii – przedstawia współcześnie dostrzegane skutki kolonizacji państw pozaeuropejskich oraz rywalizacji kolonialnej między mocarstwami – prezentuje argumenty dwóch skrajnie odmiennych stron w sporze o znaczenie kolonizacji dla rozwoju cywilizacji – ocenia wpływ kolonizacji i rozpadu systemu kolonialnego na sytuację polityczną, gospodarczą i kulturową współczesnych państw 		<p><i>cywilizacji europejskiej;</i></p> <p><i>D.1.2 przedstawia spory o ocenę roli kolonializmu europejskiego dla Europy i terytoriów kolonizowanych.</i></p>
<p>4. Między wolnym handlem a protekcjonizmem</p>	<p>1. Znaczenie handlu zagranicznego</p> <p>2. Modele polityki handlowej</p> <p>3. Współczesny handel światowy i</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie handlu zagranicznego dla rozwoju gospodarczego państw całego świata od XIX w. do współczesności – porównuje zasady protekcjonizmu i liberalizmu gospodarczego – tłumaczy, na czym polega liberalizacja handlu 	<p>1</p>	<p><i>E.1.2 charakteryzuje stanowiska w sporze o liberalizację światowego handlu i jej konsekwencje.</i></p>

	<p>jego problemy</p> <p>4. Porozumienia międzynarodowe dotyczące handlu</p>	<p>światowego i ocenia jej skutki</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zależność między stabilną sytuacją międzynarodową a rozwojem gospodarki światowej – wymienia polityczne i gospodarcze przyczyny rozpoczęcia oraz pogłębiania procesu integracji europejskiej – przedstawia znaczenie rynku paliwowego dla sytuacji gospodarczej na świecie – prezentuje założenia uregulowań prawnych dotyczących wolnorynkowego handlu międzynarodowego – wymienia organizacje międzynarodowe mające wpływ na rozwój handlu międzynarodowego 		
<p>5. Globalizacja – szanse i zagrożenia</p>	<p>1. Czym jest globalizacja</p> <p>2. Przejawy globalizacji</p> <p>3. Skutki globalizacji</p> <p>4. Krytycy globalizacji</p> <p>5. Polska w zglobalizowanym świecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy, na czym polega proces globalizacji – wymienia przyczyny przyspieszenia globalizacji we wszystkich sferach życia społecznego i gospodarczego od przełomu lat 80. i 90. XX w. – rozpoznaje współczesne zjawiska polityczne, społeczne i gospodarcze, które powstają i rozwijają się w związku z globalizacją – przedstawia wpływ korporacji międzynarodowych na ujednolicenie wzorów kulturowych na świecie – wyjaśnia sposoby zmniejszenia kosztów produkcji i maksymalizacji zysków stosowane przez wielkie korporacje międzynarodowe – omawia radykalizację nastrojów społecznych wynikającą z obawy o dalszy rozwój procesu globalizacji 	<p>1</p>	<p>E.1.1 <i>charakteryzuje kontakty i stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w XX w., z uwzględnieniem polityki, gospodarki i kultury;</i></p> <p>E.1.2 <i>charakteryzuje stanowiska w sporze o liberalizację światowego handlu i jej konsekwencje.</i></p>

		<ul style="list-style-type: none">– wymienia przykłady zagrożeń dla ludzkości, które niesie ze sobą współcześnie proces globalizacji– ocenia wpływ liberalizacji i globalizacji na gospodarkę i społeczeństwo współczesnej Polski		
--	--	--	--	--